

УДК 001.18.001.12

Основні результати наукових досліджень Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки» за 2013 рік та завдання на перспективу / Лупенко Ю.О. // Економіка АПК. – 2014. – № 3. – С. 5.

Представлено результати наукової роботи Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки» за 2013 р відповідно до напрямів: теоретичні і методологічні засади забезпечення сталого соціально-економічного розвитку сільських територій; наукові засади забезпечення конкурентоспроможності господарських формувань і галузей в аграрному секторі економіки України та розвитку земельних відносин; теоретико-методичні засади ціноутворення, відтворення основних засобів і розвитку ринку сільськогосподарської продукції та продовольства на інноваційній основі; науково-методологічні засади фінансового, інвестиційного та облікового забезпечення конкурентоспроможного аграрного виробництва. Акцентовано увагу на дослідженнях з найактуальніших проблем аграрного сектору: розбудови інституціонального забезпечення розвитку сільськогосподарського підприємництва і кооперації, трансформації земельних відносин, забезпечення розвитку сільських громад і територій, фінансового забезпечення галузі та ін. Окреслено пріоритетні напрями наукових досліджень Інституту на 2014 р.

Ключові слова: інституційне забезпечення розвитку підприємництва і кооперації, стратегія розвитку сільських територій та громад, кластерна організація та стратегічне управління комплексним розвитком агропромислового виробництва та сільських територій, ринкова трансформація земельних відносин, організаційно-економічний механізм ціноутворення на сільськогосподарську продукцію, концептуальні засади податково-бюджетної політики у сфері агропромислового виробництва, фізіократична доктрина розвитку бухгалтерського обліку.

УДК 001.18.001.12

Основные результаты научных исследований Национального научного центра «Институт аграрной экономики» в 2013 году и задачи на перспективу / Лупенко Ю.А. // Экономика АПК. – 2014. – № 3. – С. 5.

Представлены результаты научной работы Национального научного центра «Институт аграрной экономики» за 2013 год в соответствии с направлениями: теоретические и методологические основы обеспечения устойчивого социально-экономического развития сельских территорий; научные основы обеспечения конкурентоспособности хозяйственных формирований и отраслей в аграрном секторе экономики Украины и развития земельных отношений; теоретико-методические основы ценообразования, воспроизводство основных средств и развития рынка сельскохозяйственной продукции и продовольствия на инновационной основе; научно-методологические основы финансового, инвестиционного и учетного обеспечения конкурентоспособного аграрного производства. Акцентируется внимание на исследованиях актуальных проблем аграрного сектора: институционального обеспечения развития сельскохозяйственного предпринимательства и кооперации, трансформации земельных отношений, обеспечения развития сельских обществ и территорий, финансового обеспечения отрасли и др. Определены приоритетные направления научных исследований Института на 2014 год.

Ключевые слова: институциональное обеспечение развития предпринимательства и кооперации, стратегия развития сельских территорий и сообществ, кластерная организация и стратегическое управление комплексным развитием агропромышленного производства и сельских территорий, рыночная трансформация земельных отношений, организационно-экономический механизм ценообразования на сельскохозяйственную продукцию, концептуальные основы налогово-бюджетной политики в сфере агропромышленного производства, физиократическая доктрина развития бухгалтерского учета.

The report presents fundamental results of scientific research carried out by the NSC “The Institute of Agrarian Economy” in the year 2013 within the framework of the following lines of studies: theoretical and methodological foundations of the sustainable social and economic development of rural territories; scientific framework for competitiveness of agrarian formations and branches of agrarian sector of economy of Ukraine, as well as for the development of land relations; theoretical and methodological grounds of pricing, revival and development of the basic instruments for of the market of agricultural products and food based on innovations; scientific and methodological framework of competitiveness of agriculture in financial, investment and accounting domains. The report focuses on the studies of the most topical modern problems of the development of agrarian sector, such as: building of institutional platform for the development of agrarian entrepreneurship and cooperation, transformation of land relations, creation of favourable environment for the development of rural local communities and territories, financial support of the brunch and other. The priority lines of research of the Institute for the year 2014 are outlined.

Key words: building of institutional platform for the development of agrarian entrepreneurship and cooperation, development strategy for the rural territories and local communities, cluster organisation and strategic management of the complex development of agroindustrial production and rural areas, market transformation of land relations, ринкова трансформація земельних відносин, economic-organizing pricing mechanism for ararian products, conceptual framework of the tax-budget policy within the sphere of agroindustrial production, physiocratic doctrine of the developement of accounting.

УДК 339.564:636.32(477)

Стан і шляхи підвищення експортного потенціалу галузі вівчарства України / Ібатуллін І.І., Пабат В.О., Туринський В.М. // *Економіка АПК*. – 2014. – № 3. – С. 13.

Проаналізовано розвиток виробництва продукції вівчарства у світі з 1950 року та в Україні за останні 180 років. Окреслено основні причини злетів і падінь вітчизняного вівчарства, визначено перспективні напрями продуктивності в умовах, що склалися на внутрішньому й світовому ринках. На основі технологічної оцінки економічної ефективності використання спеціалізованих м'ясних, молочних і багатоплідних порід овець розроблену мережу високотехнологічних модулів вівцеферм перспективних напрямів продуктивності для усіх природно-економічних зон, а також структурну схему формування конкурентоспроможного виробництва продукції вівчарства та козівництва в Україні. Запропоновано дієву регуляторну політику для стрімкого підвищення експортного потенціалу галузі вівчарства України. Враховуючи позитивний торговельний баланс на користь імпорту в Європі й Азії, Україна має усі передумови і шанси для формування експортного потенціалу баранини до 100-200 тис. т у забійній масі. Табл.: 4. Рис.: 5. Бібліогр.: 18.

Ключові слова: породи овець, селекція, напрями продуктивності, вовна, баранина, молоко, первинна обробка, поглиблена переробка, конкурентоспроможність, експортний потенціал галузі, програма розвитку вівчарства, державна регуляторна політика.

УДК 339.564:636.32(477)

Состояние и пути повышения экспортного потенциала отрасли овцеводства Украины // Ибатуллин И.И., Пабат В.А., Туринский В.М. // *Экономика АПК*. – 2014. – № 3. – С. 13.

Проанализировано развитие производства продукции овцеводства в мире с 1950 года и в Украине за последние 180 лет. Отмечены основные причины подъема и спада отечественного овцеводства, определены перспективные направления продуктивности в сложившихся условиях на внутреннем и мировом рынках. На основе технологической оценки экономической эффективности использования специализированных мясных, молочных и многоплодных пород овец разработана сеть высокотехно-

логічних модулів овцеферм перспективних напрямів продуктивності для всіх природно-економічних зон, а також структурна схема формування конкурентоспособного виробництва продукції овцеводства і козоводства в Україні. Предложена дійсвенная регуляторна політика підвищення експортного потенціала гасри овцеводства України. Учигывая положительный торговый баланс в пользу импорта в Европе и Азии, Украина имеет все предпосылки и шансы для формирования экспортного потенціала баранины до 100-200 тыс. т в убойной массе. Табл.: 4. Илл.: 5. Библиогр.: 18.

Ключевые слова: породы овец, селекция, направления продуктивности, шерсть, баранина, молоко, первичная обработка, глубокая переработка, конкурентоспособность, экспортный потенциал отрасли, программа развития овцеводства, государственная регуляторная политика.

UDS 339.564:636.32(477)

Current condition and ways of increasing of the export potential of sheep industry of Ukraine / Ibatullin I.I., Pabat V.O., Turynskiy V.M. // Ekonomika APK. – 2014. – № 3. – P. 13.

The development of sheep industry in the world and in Ukraine starting from 1950 over the past 180 years was analysed. The basic causes of ups and downs of domestic sheep industry were outlined, perspective areas of performance under prevailing conditions in the domestic and global markets were identified.

High-tech network modules of sheep farms for all natural zones were suggested based on a technological assessment of economic efficiency of specialized meat, dairy and breeding sheep. An effective state regulatory policy for the rapid increase of the export potential of Ukraine sheep industry was shown. Tabl.: 4. Figs.: 5. Refs.: 18.

Key words: sheep breeds, selection, areas of performance, wool, lamb, milk, primary processing, deep processing, competitiveness, export potential of the industry, sheep development program, state regulatory policy.

ЕКОНОМІКА АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

ECONOMICS OF AGROINDUSTRIAL PRODUCTION

УДК 338.43:62.61

Визначення економічно доцільного напрямку використання біогазу / Гавриш В.І. // Економіка АПК. – 2014. – № 3. – С. 24.

Розглянуто напрями використання біогазу, показано проблеми, які виникають при експлуатації біогазових установок. Розроблено економіко-математичну модель визначення оптимального розподілу біогазу для виробництва різних видів енергії з метою одержання максимального валового доходу. Вона враховує витрати енергетичних ресурсів для забезпечення роботи біогазової установки, потреби самого сільськогосподарського формування у моторному паливі, електричній та тепловій енергії. Також враховується одночасність роботи енергетичного обладнання, яке використовує біогаз. Наведено приклад використання запропонованої моделі й порівняння одержаних результатів із стандартним варіантом (використання біогазу в когенераційній установці). Розрахунки показують, що оптимальний розподіл біогазу для задоволення енергетичних потреб забезпечує суттєво більший валовий дохід. Табл.: 1. Рис.: 3. Бібліогр.: 19.

Ключові слова: біогаз, біогазова установка, ефективність, використання, економіко-математична модель, методика.

УДК 338.43:62.61

Определение экономически целесообразного направления применения биогаза / Гавриш В.И. // Экономика АПК. – 2014. – № 3. – С. 24.

Рассмотрены направления использования биогаза, показаны проблемы, возникающие при эксплуатации биогазовых установок. Разработана экономико-математическая модель определения оптимального распределения биогаза для производства разных видов энергии с целью получения максимального валового дохода. Она учитывает расходы энергетических ресурсов для обеспечения работы

биогазовой установки, потребности самого сельскохозяйственного формирования в моторном топливе, электрической и тепловой энергии. Также учитывается одновременность работы энергетического оборудования, которое использует биогаз. Приведен пример использования предложенной модели и сравнения полученных результатов со стандартным вариантом (использование биогаза в когенерационной установке). Расчеты показывают, что оптимальное распределение биогаза для удовлетворения энергетических потребностей обеспечивает существенно больший валовой доход. Табл.: 1. Илл.: 3. Библиогр.: 19.

Ключевые слова: биогаз, биогазовая установка, эффективность, использование, экономико-математическая модель, методика.

UDS 338.43:62.61

Definition of economically appropriate direction for biogas use / Havrysh V.I. // *Ekonomika APK.* – 2014. – № 3. – P. 24.

Directions of biogas using are studied. Problems that arise during exploitation of the biogas plants are shown. The economic and mathematical model of determination of the optimum distributing of biogas for the production of different types of energy for the receipt of maximal gross receipt is developed. It takes into account the charges of power resources for providing of work of the biogas plant, necessity of the agricultural forming in motor fuel, electric and thermal energy. Simultaneity of work of power equipment, which uses a biogas, is also taken into account. The example of the use of the offered model and comparison of its results with a standard variant (the use of biogas in the cogeneration plant) is provided. Calculations show that the optimum distributing of biogas for satisfaction of power necessities provides a greater gross income. Tabl.: 1. Figs.: 3. Refs.: 19.

Key words: biogas, biogas plant, efficiency, application, economic and mathematic model, methodology.

UDS 330.338

Connection of the intensive methods of manufacturing and the financial outcomes in agricultural enterprises / Kozak L.V. // *Ekonomika APK.* – 2014. – № 3. – С. 29.

The aim of the study is to evaluate the impact of intensity level of the financial performance of farms in Rivne region in the context of certain types of grain and meat products. On the basis of the method of strategic grouping the author defined the nature of expenses is calculated per hectare (per head for animals fattening) on the yield of grain crops and productivity of animals. Based on the analysis of the dynamics of income per hectare of crop (per head of animals for fattening) in plants with different levels of intensity assesses the economic impact of rising prices of agricultural products and resources that were used in the production process. The results of the study are that the economic conditions of the local farms and their possible introduction of intensive technologies in the production of annual profit is worse because along the period prices for inputs have grown proactively. The scientific novelty of the research lies in the combination of statistical groupings and dynamic analysis; this combination allowed the evaluation of the progress of the aforementioned processes comprehensively and systematically. The practical value of the identified trends in the financial performance of farms with different levels of intensity is that they provide an opportunity to develop a number of proposals for improving their market position in the domestic and global markets. Figs.: 6. Refs.: 10.

Key words: financial performance of farms, the intensity of production, productivity of crops, animal productivity performance.

УДК 330.338

Вплив рівня інтенсивності виробництва на фінансові результати діяльності сільськогосподарських підприємств / Козак Л.В. // *Економіка АПК.* – 2014. – № 3. – С. 29.

Метою дослідження є оцінка впливу рівня інтенсивності виробництва на фінансові результати діяльності сільськогосподарських підприємств Рівненської області по окремих видах зернової та м'ясної продукції. На основі методу статистичних групувань визначено характер впливу витрат у розрахунку

на 1 га посіву (голову тварин на відгодівлі) на урожайність зернових культур і продуктивність тварин. На основі аналізу динаміки прибутку на гектар посіву (одну голову тварин на відгодівлі) в підприємствах із різним рівнем інтенсивності виробництва здійснено оцінку економічного ефекту від зростання цін на сільськогосподарську продукцію та ресурси, які були використані у процесі виробництва. Обґрунтовано висновок, що економічні умови функціонування вітчизняних аграрних підприємств та їх можливості впровадження інтенсивних технологій у виробництво щорічно погіршуються, оскільки упродовж досліджуваного періоду зростання цін на виробничі ресурси відбувалося випереджувальними темпами. Наукова новизна проведеного дослідження полягає у поєднанні методів статистичних групувань і динамічного аналізу, що дозволило комплексно та системно оцінити перебіг означених процесів. Практична цінність виявлених тенденцій динаміки фінансових результатів діяльності сільськогосподарських підприємств із різним рівнем інтенсивності виробництва полягає в тому, що вони надають можливість розробити низку пропозицій щодо поліпшення їх ринкових позицій на внутрішньому та світових ринках. Рис.: 6. Бібліогр.: 10.

Ключові слова: фінансові результати діяльності сільськогосподарських підприємств, інтенсивність виробництва, урожайність сільськогосподарських культур, продуктивність тварин.

УДК 330.338

Влияние уровня интенсивности производства на финансовые результаты деятельности сельскохозяйственных предприятий / Козак Л.В. // Экономика АПК. – 2014. – № 3. – С. 29.

Целью исследования является оценка влияния уровня интенсивности производства на финансовые результаты деятельности сельскохозяйственных предприятий Ровенской области по отдельным видам зерновой и мясной продукции. На основе метода статистических группировок определен характер влияния затрат в расчете на 1 га посева (голову животных на откорме) на урожайность зерновых культур и продуктивность животных. На основе анализа динамики прибыли на гектар посева (одну голову животных на откорме) на предприятиях с разной степенью интенсивности производства осуществлена оценка экономического эффекта от роста цен на сельскохозяйственную продукцию и ресурсы, использованные в процессе производства. Обоснован вывод, что экономические условия функционирования отечественных аграрных предприятий и их возможности внедрения интенсивных технологий в производство ежегодно ухудшаются, поскольку в исследуемом периоде рост цен на производственные ресурсы происходил опережающими темпами. Научная новизна проведенного исследования заключается в сочетании методов статистических группировок и динамического анализа, что позволило комплексно и системно оценить ход указанных процессов. Практическая ценность выявленных тенденций динамики финансовых результатов деятельности сельскохозяйственных предприятий с разным уровнем интенсивности производства состоит в том, что они предоставляют возможность разработать ряд предложений по улучшению их рыночных позиций на внутреннем и мировых рынках. Илл.: 6. Библиогр.: 10.

Ключевые слова: финансовые результаты деятельности сельскохозяйственных предприятий, интенсивность производства, урожайность сельскохозяйственных культур, продуктивность животных.

УДК 338.27 / .439.053

Прогнозная модель зернового баланса / Приходько Д.С., Прокопенко Е.А., Сикачина А.В. // Экономика АПК. – 2014. – № 3. – С. 36.

Определена необходимость создания автоматизированной системы расчета прогнозных балансов зерновых культур, которая может обеспечить прозрачную и оперативную оценку состояния зернового рынка как решающего условия привлечения инвестиций в украинский зерновой сектор, расширения внешних рынков и обеспечения национальной продовольственной безопасности. Раскрыты методологические подходы к формированию прогнозных балансов зерновых культур. Приведены алгоритмы расчета таких статей прогнозных балансов, как производство, расход семян на посев, изменение запасов, потери, продовольственное потребление, переработка на непродовольственные цели, экспорт-импорт, кормовое потребление, некоторые специфические балансовые статьи. Отмечено, что в

предложенной системе прогнозная оценка показателей зернового рынка рассчитывается преимущественно на основе официальных источников информации. Данная система содержит также показатели, характеризующие уровень продовольственной безопасности в стране. Библиогр.: 9.

Ключевые слова: аграрный сектор, продовольственная безопасность, прогнозирование, зерновые культуры, продовольственный баланс, рынок зерна.

УДК 338.27/.439.053

Прогнозна модель зернового балансу / Приходько Д.С., Прокопенко К.О., Сікачина О.В.
// Економіка АПК. – 2014. – № 3. – С. 36.

Визначено необхідність створення автоматизованої системи розрахунку прогнозних балансів зернових культур, що може забезпечити прозору й оперативну оцінку стану зернового ринку як вирішальної умови залучення інвестицій в український зерновий сектор, розширення зовнішніх ринків та забезпечення національної продовольчої безпеки. Розкрито методологічні підходи до формування прогнозних балансів зернових культур. Наведено алгоритми розрахунку таких статей прогнозних балансів, як виробництво, витрати насіння на сівбу, зміна запасів, втрати, продовольче споживання, переробка на нехарчові цілі, експорт-імпорт, кормове споживання, деякі специфічні балансові статті. Відзначено, що у запропонованій системі прогнозна оцінка показників зернового ринку розраховується переважно на основі офіційних джерел інформації. Дана система також містить показники, що характеризують рівень продовольчої безпеки у країні. Бібліогр.: 9.

Ключові слова: аграрний сектор, продовольча безпека, прогнозування, зернові культури, продовольчий баланс, ринок зерна.

UDS 338.27 / .439.053

Forecast model of the grain balance / Prykhodko D.S., Prokopenko K.O., Sikachyna O.V.
// Ekonomika APK. – 2014. – № 3. – P. 36.

The article discusses the necessity of creating an automated system of forecast grain balance that can provide transparent and efficient assessment of the grain market conditions. It is also a crucial condition for attracting investments into the Ukrainian grain sector export market development and ensuring the national food security. Methodological approaches of calculating the forecasted grain balance are reviewed. The paper describes the algorithm of estimation for the following forecasted balance indicators: production, seed consumption, losses, stock change, food consumption, non-food processing, export, import, feed consumption and other specific grain balance categories. Official sources of information on these indicators are considered in the system, which also allows calculating the food security indicators. Refs.: 9.

Key words: agricultural sector, food security, forecasting, grains, food balance, grain market.

ЦІНОУТВОРЕННЯ ТА ЦІНОВА ПОЛІТИКА

PRICE-FORMATION AND PRICING POLICY

УДК 338.5:330.138

Развитие теории стоимости и ценообразования // Фирсов Е.А. // Экономика АПК. – 2014. – № 3. – С. 42.

Рассматриваются особенности, достоинства, недостатки и возможности последующего использования теории стоимости товаров. Сущность стоимости видится в создании новых полезных свойств продуктов (непосредственно не созданных природой) и в обеспечении постоянного обновления производства. Основным источником стоимости является величина общественно необходимых затрат живого и овеществленная труда, а дополнительным – психологическая оценка товаропроизводителями и покупателями значения полезных свойств товаров в сфере обращения в условиях нарушения равновесия между спросом и предложением. Табл.: 1. Илл.: 1. Библиогр.: 14.

Ключевые слова: ценообразование, стоимость товаров, теории стоимости, производство, товары, спрос, предложение.

УДК 338.5:330.138

Розвиток теорії вартості та ціноутворення / Фірсов Є.О. // Економіка АПК. – 2014. – № 3. – С. 42.

Розглядаються особливості, достоїнства, недоліки і можливості подальшого використання теорії вартості товарів. Сутність вартості вбачається у створенні нових корисних властивостей продуктів (безпосередньо не створених природою) і в забезпеченні постійного поновлення виробництва. Основним джерелом вартості є величина суспільно необхідних затрат живої й уречевленої праці, а додатковим – психологічна оцінка товаровиробниками та покупцями значення корисних властивостей товарів у сфері обігу в умовах порушення рівноваги між попитом і пропозицією. Табл.: 1. Рис.: 1. Бібліограф.: 14.

Ключові слова: ціноутворення, вартість товарів, теорії вартості, виробництво, товари, попит, пропозиція.

UDS 338.5:330.138

The development of the theory of value and pricing / Firsov Y.O. // Ekonomika APK. – 2014. – № 3. – P. 42.

The features, advantages, disadvantages and opportunities following the theory of value of goods are considered. It is suggested that the basic essence of value is creation of new useful properties of products (not created by the nature directly) and in ensuring continuous renewal of production. The main source of value is the size of socially necessary expenses of the live and substantiated work, and additional source is psychological assessment by producers and buyers of value of useful properties of goods in the address sphere in the conditions of balance violation between supply and demand. Tabl.: 1. Figs.: 1. Refs.: 14.

Key words: pricing, cost of goods, theory of value, production, goods, demand, supply.

ФІНАНСОВІ ВІДНОСИНИ ТА БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

FINANCIAL RELATIONS AND ACCOUNTING

УДК 338.432

Інвестиційні орієнтири системоутворення у державному регулюванні розвитку молокопродуктового підкомплексу / Слатвінська Л.А. // Економіка АПК. – 2014. – № 3. – С. 50.

Встановлено роль продовольчої безпеки в еволюції сучасної цивілізації. Досліджено значення молока у харчуванні людини та молокопродуктового підкомплексу в реалізації завдань продовольчої безпеки держави – збільшення виробництва молока в Україні в 1,4 раза до 2015 року. Визначено вплив інвестицій на розвиток виробничої підсистеми молокопродуктового підкомплексу та міждисциплінарну специфіку процесу інвестування, зумовлену змінами у сферах науки, інновацій, інформаційних технологій та стандартів. Доведено об'єктивну необхідність прискореного і всебічного удосконалення державного регулювання молокопродуктового підкомплексу на основі чіткої інвестиційної його орієнтованості з урахуванням чинних вимог територіальної та галузевої політики держави, а також стандартів найвищого рівня. Рис.: 3. Бібліогр.: 20.

Ключові слова: інвестиції, система, державне регулювання, продовольча безпека, аграрний сектор, молокопродуктовий підкомплекс, стандарти.

УДК 338.432

Инвестиционные ориентиры системообразования в государственном регулировании развития молокопродуктового подкомплекса / Слатвинская Л.А. // Экономика АПК. 2014. – № 3. – С. 50.

Выявлено роль продовольственной безопасности в эволюции современной цивилизации. Исследовано значение молока в питании человека и молокопродуктового подкомплекса в реализации заданных продовольственной безопасности государства – увеличение производства молока в Украине до 2015 года в 1,4 раза. Определено влияние инвестиций на развитие производственной подсистемы молокопродуктового подкомплекса и междисциплинарную специфику процесса инвестирования, обусловленную параллельными изменениями в сферах науки, инноваций, информационных технологий и стандартов. Доказана объективная необходимость ускоренного и всестороннего совершенствования

государственного регулирования молокопродуктового подкомплекса на основе четкой инвестиционной ориентированности с учетом действующих требований территориальной и отраслевой политики государства, а также стандартов самого высокого уровня. Илл.: 3. Библиогр.: 20.

Ключевые слова: инвестиции, система, государственное регулирование, продовольственная безопасность, аграрный сектор, молокопродуктовый подкомплекс, стандарты.

UDS 338.432

Investment reference points for formation of systems of government control of development of the milk-production subcomplex / Slatvinska L.A. // *Ekonomika APK.* – 2014. – № 3. – P. 50.

The role of food safety is defined within the evolution of modern civilization. The importance of milk as a nutrition component is studied. The article studies the role of milk-production subcomplex in realization of the state food security objective i.e. 1,4 times increase of the milk production in Ukraine by 2015. It defines the influence of investments on the development of production subsystem of milk-production subcomplex and inter-disciplinary specifics of investing process, caused by changes in spheres of science, innovations, information technologies and standards. The objective necessity of accelerated comprehensive improvement of government control of milk-production subcomplex is substantiated on the basis of its investment orientation and taking into account operating requirements of territorial and branch policy of the state as well as high level of standards. Figs.: 3. Refs.: 20.

Key words: investment, system, government control, food safety, agriculture, subcomplex of milk, standards.

УДК 338.436.33

Економічна ефективність виробництва зерна та шляхи її підвищення в сільськогосподарських підприємствах / Забуранна Л.В. // *Економіка АПК.* – 2014. – № 3. – С. 55.

Досліджено загальні тенденції виробництва і реалізації зерна в Україні та фактори, що впливають на економічну ефективність виробництва зерна в сільськогосподарських підприємствах. Визначено, що основними факторами, які позитивно впливають на економічну ефективність виробництва зерна, є розширення площі посіву, тобто концентрація та підвищення врожайності. Проведене дослідження дало змогу встановити, що нові технології підвищення врожайності можуть внести суттєві зміни у зростання ефективності виробництва зернових та на цій основі підвищити ефективність аграрного виробництва. Також у статті визначено чинники, що сприяють підвищенню ефективності виробництва, серед яких необхідно виділити удосконалення роботи з маркетинговими каналами збуту, проведення змін в державному регулюванні на зерновому ринку, а саме удосконалення цілей та методів державного регулювання зернового ринку, поліпшення аналізу ринку зерна та надання інформаційних послуг операторам ринку. Доведено, що підвищення врожайності зернових культур у районі та області можна досягти, використовуючи резерви виробництва, пов'язані з інтенсифікацією галузі. Табл.: 5. Рис.: 2. Бібліогр.: 11.

Ключові слова: зерно, ефективність виробництва, реалізація зерна, сільськогосподарські підприємства, урожайність, зернові культури.

УДК 338.436.33

Экономическая эффективность производства зерна и пути ее повышения в сельскохозяйственных предприятиях / Забуранная Л.В. // *Экономика АПК.* – 2014. – № 3. – С. 55.

Исследованы общие тенденции производства и реализации зерна в Украине и факторы, влияющие на экономическую эффективность производства зерна в сельскохозяйственных предприятиях. Определено, что основными факторами, положительно влияющими на экономическую эффективность производства зерна, является расширение площади посева, то есть концентрация и повышение урожайности. Проведенное исследование позволило установить, что новые технологии повышения урожайности могут внести существенные изменения в увеличение эффективности производства зерно-

вых и на этой основе повысить эффективность аграрного производства. Также в статье определены факторы, способствующие повышению эффективности производства, среди которых необходимо выделить совершенствование работы с маркетинговыми каналами сбыта, проведение изменений в государственном регулировании на зерновом рынке, а именно совершенствование целей и методов государственного регулирования зернового рынка, улучшение анализа рынка зерна и предоставления информационных услуг операторам рынка. Доказано, что повышение урожайности зерновых культур в районе и области можно достичь, используя резервы производства, связанные с интенсификацией отрасли. Табл.: 5. Илл.: 2. Библиогр.: 11.

Ключевые слова: зерно, эффективность производства, реализация зерна, сельскохозяйственные предприятия, урожайность, зерновые культуры.

UDS 338.436.33

Economic efficiency of grain production and ways of its enhancement on agricultural enterprises / Zaburanna L.V. // *Ekonomika APK.* – 2014. – № 3. – P. 55.

The article deals with the general trends of production and sales of grain in Ukraine and the factors that affect the economic efficiency of grain farms. Determined that the major factors that positively affect the economic efficiency of grain production is to increase the area sown, that the concentration and increase productivity. The study made it possible to establish that the new technology can increase productivity to make significant changes to increase the efficiency of grain production and on this basis to increase the efficiency of agricultural production. Also, the article defines the factors that improve efficiency, including the need to highlight the improvement of marketing channels of distribution, effects of changes in government regulation of the grain market, namely the improvement goals and methods of state regulation of the grain market, improve the analysis of the grain market and provide information services market operators. It is proved that increasing the yield of crops in the area and the region can be achieved by using production reserves associated with the intensification of the industry. Tabl.: 5. Figs.: 2. Refs.: 11.

Key words: grain, production efficiency, grain sales, farms, yield, grain crops.

УДК 631.1.027 (477.83)

Маркетинг як система управління виробничо-збутовою діяльністю аграрних підприємств / Янишин Я.С., Кашуба Ю.П. // *Економіка АПК.* – 2014. – № 3. – С. 61.

Розглядається роль маркетингу в підвищенні ефективності підприємства і засоби для цього. Акцентовано увагу в основному на маркетинг як один із найважливіших факторів та інструментів для підвищення ефективності, який відіграє важливу роль у підприємстві. Висвітлено як негативні аспекти, що викликають повільну реалізацію маркетингової стратегії, так і позитивні. Підкреслюється, що розвиток переробного підприємства неможливий без докорінної перебудови організаційної структури на основі концепції маркетингу. Запропоновані шляхи поліпшення виробничо-збутової діяльності за рахунок ефективного використання маркетингового бюджету та дистрибуційної стратегії. Табл.: 1. Бібліогр.: 8.

Ключові слова: маркетинг, маркетинговий бюджет, цінова політика, маркетингова діяльність, прибутковість, попит, ефективність, дистрибуційна стратегія.

УДК 631.1.027 (477.83)

Маркетинг как система управления производственно-сбытовой деятельностью аграрных предприятий / Янышин Я.С., Кашуба Ю.Ф. // *Экономика АПК.* – 2014. – № 3. – С. 61.

Рассматривается роль маркетинга в повышении эффективности предприятия и средства для этого. Акцентируется внимание в основном на маркетинг как один из наиболее важных факторов и инструмент для повышения эффективности, который играет важную роль в предприятии. Также показаны как негативные аспекты, которые вызывают медленную реализацию маркетинговой стратегии, так и положительные. Подчеркивается, что развитие перерабатывающего предприятия невозможно без коренной перестройки организационной структуры на основе концепции маркетинга. Предложены пути

усовершенствования производственно-сбытовой деятельности за счет эффективного использования маркетингового бюджета и дистрибьюторской стратегии. Табл.: 1. Библиогр.: 8.

Ключевые слова: маркетинг, маркетинговый бюджет, ценовая политика, маркетинговая деятельность, прибыльность, спрос, эффективность, дистрибьюторская стратегия.

UDS 631.1.027 (477.83)

Marketing as management system of 'production and sales' activity of agrarian enterprises / Yanyshyn Y.S., Kashuba Y.P. // Экономика АПК. – 2014. – № 3. – С. 61.

The article studies the role of marketing for increasing of the efficiency of the enterprise and the means to improve the efficiency level. Attention is mainly focused on marketing as one of the most essential factors and tools to increase the efficiency rate, which plays an important role in the enterprise. The positive and negative aspects of slow process of marketing strategy implementation are considered. The article emphasizes that the development of processing enterprise is impossible without a radical restructuring of the organizational structure based on the concept of marketing. Suggested ways to improve the production and marketing activities through the effective use of marketing budget and distribution strategy. Табл.: 1. Refs.: 8.

Key words: marketing, marketing budget, pricing, marketing activity, profitability, demand, efficiency, distribution strategy.

УДК 338.436(477)

Оцінка результативності функціонування підприємств агропродовольчого ринку з урахуванням синергетичного ефекту / Одинцов О.М. // Економіка АПК. – 2014. – № 3. – С. 65.

Критерієм ефективності функціонування сільськогосподарських підприємств є синергетичний ефект, який виникає в результаті формування територіально-галузевих полюсів зростання виробництва на локалізованих горизонтальних ринках однорідної сільськогосподарської продукції.

Горизонтальна інтеграція сприяє появі на ринку підприємства-лідера, який спроможний впливати на ринкову ціну і тримати під своїм контролем значну частину ринку однорідної продукції, даючи можливість співпрацювати з ним підприємствам середнього й малого бізнесу. Своїм впливом на пропозицію та ціну продукції підприємства-лідери розширюють території полюсів зростання обсягу виробництва сільськогосподарської продукції з низькими витратами і довгостроковими прибутками, створюючи умови для формування агропромислових кластерів.

Застосування методики виявлення синергетичного ефекту діяльності сільськогосподарських підприємств в умовах горизонтальної інтеграції дає можливість визначати рівень ефективності їх спільної діяльності та прогнозувати напрями поглиблення інтеграційних процесів розвитку агропродовольчого ринку. Табл.: 1. Библиогр.: 21.

Ключові слова: синергетичний ефект, інтеграція, кластер, стратегічна взаємодія, агропродовольчий ринок, трансакційні витрати.

УДК 338.436(477)

Оценка результативности функционирования предприятий агропродовольственного рынка с учетом синергетического эффекта / Одинцов О.М. // Экономика АПК. – 2014. – № 3. – С. 65.

Критерием эффективности функционирования сельскохозяйственных предприятий является синергетический эффект, возникающий в результате формирования территориально-отраслевых полюсов роста производства на локализованных горизонтальных рынках однородной сельскохозяйственной продукции.

Горизонтальная интеграция содействует появлению на рынке предприятия-лидера, способного влиять на рыночную цену и контролировать значительный объем рынка однородной продукции, предоставляя возможность сотрудничать с ними предприятиям среднего и малого бизнеса. Своим влиянием на предложение и цену продукции предприятия-лидеры расширяют территории полюсов роста объемов производства сельскохозяйственной продукции с низкими издержками и долгосрочными прибылями, создавая условия формирования агропромышленных кластеров.

Применение методики выявления синергетического эффекта деятельности сельскохозяйственных предприятий в условиях горизонтальной интеграции дает возможность определять уровень их совместной деятельности и прогнозировать пути углубления интеграционных процессов развития агропродовольственного рынка. Табл.: 1. Библиогр.: 21.

Ключевые слова: синергетический эффект, интеграция, кластер, стратегическое взаимодействие, агропродовольственный рынок, транзакционные издержки.

UDC 338.436.(477)

On the problem of the development of methodology for determining the effectiveness of the functioning of enterprises on the agricultural market as precondition for occurrence of synergistic effect / Odintsov O.M. // Экономика АПК. – 2014. – № 3. – P. 65.

The criterion of efficiency of functioning of agricultural enterprises is a synergetics effect arising as a result of forming of territorial-branch poles of height of production on the localized horizontal markets of homogeneous agricultural produce.

Horizontal integration assists to the market entry enterprise-leader able to influence on a market price and control the considerable volume of market of homogeneous products, giving possibility to cooperate with them to the enterprises of midsize and small business. By the influence on suggestion and cost of products enterprises-leaders extend territories of poles of height of production of agricultural goods volumes with subzero expenses and long-term profits, creating the terms of forming of agro-industrial clusters.

Application of methodology of exposure of synergetic effect of activity of agricultural enterprises in the conditions of horizontal integration gives an opportunity to determine the level of their joint activity and forecast the ways of deepening of integration processes of agro-food market development. Табл.: 1. Refs.: 21.

Key words: synergetic effect, integration, cluster, strategic interaction, agro-industrial market, transaction costs.

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

FOREIGN ECONOMIC RELATIONS

УДК 338.436:339.562/564

Перспективи експорту продукції сільського господарства і харчової промисловості України / Нелеп В.М., Висоцька О.М. // Економіка АПК. – 2014. – № 3. – С. 72.

На основі порівняння рівня і структури експорту продукції агропродовольчого комплексу України з чотирма країнами (США, Нідерланди, Франція та Аргентина), що входять до десяти країн із найбільшим обсягом експорту цієї продукції, обґрунтовано перспективи виробництва та експорту продукції сільського господарства та харчової промисловості України. Особливу увагу приділено удосконаленню структури експорту, розширенню асортименту, збільшенню експорту органічної продукції і продукції глибокої переробки з високою доданою вартістю, розв'язанню проблеми імпортозаміщення за рахунок відродження цілого ряду галузей сільського господарства (льонарства, коноплярства, хмелярства, тютюництва, вівчарства, шовківництва, молочного і м'ясного скотарства), пов'язаними з ними промисловими галузями первинної переробки і текстильної промисловості. Табл.: 6. Бібліогр.: 11.

Ключові слова: експорт, імпорт, структура, перспективи, продукція агропродовольчого комплексу України, США, Нідерландів, Франції, Аргентини.

УДК 338.436:339.562/564

Перспективы экспорта продукции сельского хозяйства и пищевой промышленности Украины / Нелеп В.Н., Высоцкая О.М. // Экономика АПК. – 2014. – № 3. – С. 72.

На основании сравнения уровня и структуры экспорта продукции агропродовольственного комплекса Украины с четырьмя странами (США, Нидерланды, Франция, Аргентина), входящими в десятку стран с наибольшим объемом экспорта этой продукции, обоснованы перспективы производства и экспорта продукции сельского хозяйства и пищевой промышленности Украины. Особое внимание обращено на совершенствование структуры экспорта, расширение ассортимента, увеличение экспорта органической продукции и продукции глубокой переработки с высокой добавочной стоимостью, решение

проблемы импортозамещения за счет возрождения целого ряда отраслей сельского хозяйства (льноводства, коноплеводства, хмелеводства, табаководства, овцеводства, шелководства, молочного и мясного скотоводства), связанных с ними промышленных отраслей первичной переработки и текстильной промышленности. Табл.: 6. Библиогр.: 11.

Ключевые слова: экспорт, импорт, структура, перспективы, продукция агропродовольственного комплекса Украины, США, Нидерландов, Франции, Аргентины.

UDS 338.436:339.562/564

Level, structure and prospects of agricultural and food export in Ukraine / Nelep V.M., Vysotska O.M.
// *Ekonomika APK.* – 2014. – № 3. – P. 72.

An article presents the prospects of the Ukrainian agricultural and agri-food products export. The analyses is based on the comparison of level and structures of the Ukrainian agro-food export and agro-food-export of four countries (the USA, the Netherlands, France and Argentina). These countries are included in the top-10 countries that are the largest exporters of agrarian products. A special attention is drawn to the improvement of export structure in Ukraine, diversification, increasing of exports of organic products, deep processing products with high value added, solving the problem of import substitution due to the revival of a number the agriculture branches (such as cultivation of flax, hemp, tobacco, hop growing, sheep breeding, silkworm breeding, dairy and cattle breeding), related to them industrial sectors of primary processing and textiles. Tabl.: 6. Refs.: 11.

Key words: export, import, structure, prospects, agricultural and food complex of Ukraine, USA, Netherlands, France, Argentina.

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ
АГРАРНОЇ СФЕРИ

INSTITUTIONAL PROBLEMS OF THE DEVELOPMENT
OF THE AGRARIAN SPHERE

УДК 631.164.23: 330.322: 330.341.1

Інституційна платформа підвищення інноваційно-інвестиційної активності в агропромисловому виробництві України / Федун І.Л. // *Економіка АПК.* – 2014. – № 3. – С. 79.

Розглянуто теоретичні та методологічні положення формування інституційної платформи підвищення інноваційно-інвестиційної активності в агропромисловому виробництві України й розроблено практичні рекомендації щодо забезпечення ефективної взаємодії її складових з урахуванням особливостей і тенденцій розвитку агропромислового виробництва. Світовий досвід становлення агротехнологічного ринку в розвинутих країнах показує, що основним елементом державної політики в агропромисловому виробництві є створення та стратегічний розвиток кластерних структур, які є основним джерелом впровадження високих екологічнобезпечних і енергозберігаючих агротехнологій у виробничий процес. Державна підтримка має здійснюватися у напрямі створення інноваційної інфраструктури, яка забезпечила б ефективне державно-приватне партнерство та необхідний баланс ресурсів інноваційних агропромислових підприємств. Бібліогр.: 18.

Ключові слова: агропромислове виробництво, інституційна платформа, інноваційно-інвестиційна діяльність, інноваційна інфраструктура, інституційне середовище, інноваційний розвиток.

УДК 631.164.23: 330.322: 330.341.1

Институциональная платформа повышения инновационно-инвестиционной активности в агропромышленном производстве Украины / Федун И.Л. // *Экономика АПК.* – 2014. – № 3. – С. 79.

Рассмотрены теоретические и методологические положения формирования институциональной платформы повышения инновационно-инвестиционной активности в агропромышленном производстве Украины и разработаны практические рекомендации относительно обеспечения эффективной взаимосвязи ее составляющих с учетом особенностей и тенденций развития агропромышленного производства. Мировой опыт становления агротехнологического рынка в развитых странах показывает, что основным элементом государственной политики в агропромышленном производстве является создание и стратегическое развитие кластерных структур, которые выступают как основные источники внедрения высоких экологически безопасных и энергосберегающих агротехнологий в производственный процесс. Государс-

твенная поддержка должна осуществляться в направлении создания инновационной инфраструктуры, которая обеспечила бы эффективное государственно-частное партнерство и необходимый баланс ресурсов инновационных агропромышленных предприятий. Библиогр.: 18.

Ключевые слова: агропромышленное производство, институциональная платформа, инновационно-инвестиционная деятельность, инновационная инфраструктура, институциональная среда, инновационное развитие.

UDS 631.164.23: 330.322: 330.341.1

The insitutional platform for innovative investmen activity within agro-industrial prodction of Ukraine / Fedun I.L. // *Ekonomika APK.* – 2014. – № 3. – P. 79.

An article considers theoretical and methodological statutes for formation of institutional platfrm for increase of amount of innovative investments in agro-inustrial production of Ukraine and the pratical guidelines and recommendations on provision of the efficient interaction of the components of this platform are sugessted, and the peculiarities and tendencies of the development of agro-industrial production were considered. The world experience of the development of agrarian technological market in the developed countries proves that the key element of the state agro-industrial policy is creation and stratigic development of cluster structures, as they are the basic source of implementation of eco-friendly and energy-efficient agrarian technologies into the process of production. State support should be aimed at creation of innovative infrastructure that would support and secure the efficient partnership of the state and private business entities as well as the necessary balance of resources of innovative agro-industrial enterprises. Refs.: 18.

Key words: agro-industrial production, institutional platform, innovative investment activity, innovative infrastructure, institutional environment, innovative development.

ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

THE ECONOMIC THEORY PROBLEMS

УДК 351:378 (477)

Інтерпретація понять «управління» і «менеджмент» та абстрагування їх змісту в теорії аграрної економіки / Чорний Г.М., Міщенко І.А., Файчук О.М. // *Економіка АПК.* – 2014. – № 3. – С. 87.

Під впливом управлінської думки вчених західних країн, де вона почала формуватися ще на початку ХХ ст., відбувалася поступова заміна в назвах сучасних підручників і посібників слова «управління» на слово «менеджмент». Аналіз сучасного стану численних наукових публікацій, підручників, навчальних посібників та дисертацій з управлінських проблем останніх двох-трьох десятиліть показує, що в них часто трапляється некоректне використання термінів «управління» й «менеджмент» із відривом від їхньої семасіологічної сутності. А свого роду мода на вживання цих популярних слів у ряді випадків зумовлює девальвацію їхнього змісту. Така ситуація негативно впливає на оволодіння теорією управління студентами аграрних ВНЗ і зумовлює доцільність проведення додаткових досліджень. Менеджмент як явище у суспільному житті в його науковому класичному тлумаченні – це найвища ступінь прояву управлінського мистецтва, в основі якого лежить природний талант, спеціальна професійна підготовка, глибокий інтелект, гранична висока мотивація. Табл.: 2. Рис.: 1. Бібліогр.: 16.

Ключові слова: менеджмент, управління, управлінські явища, блоки управлінських знань, теми занять, інтерпретація явищ.

УДК 351:378 (477)

Интерпретация понятий «управления» и «менеджмент» и абстрагирование их содержания в теории аграрной экономики / Черный Г.М., Мищенко И.А., Файчук А.М. // *Экономика АПК.* – 2014. – № 3. – С. 87.

Под влиянием управленческой мысли ученых западных стран, где она начала формироваться еще в начале ХХ века, происходила постепенная замена в названиях современных учебников и пособий слова «управление» на слово «менеджмент». Анализ современного состояния многочисленных научных публикаций, учебников, учебных пособий и диссертаций по управленческим проблемам последних двух-трех десятилетий показывает, что в них часто встречается некорректное использование терминов

«управление» и «менеджмент» с отрывом от их семасиологической сущности. А своего рода мода на употребление этих популярных слов в ряде случаев обуславливает девальвацию их содержания. Такая ситуация оказывает негативное влияние на овладение теорией управления студентами аграрных вузов и обуславливает целесообразность проведения дополнительных исследований. Менеджмент как явление в общественной жизни в его научном классическом толковании – это высшая степень проявления управленческого искусства, в основе которого лежит врожденный талант, специальная профессиональная подготовка, глубокий интеллект, предельная высокая мотивация. Табл.: 2. Илл.: 1. Библиогр.: 16.

Ключевые слова: менеджмент, управление, управленческие явления, блоки управленческих знаний, темы занятий, интерпретация явлений.

UDS 351:378 (477)

Interpretation of the notions “administration” and “management” and abstracting of them form the field of agrarian economy / Chorny I.M., Mishchenko I.A., Faichuk O.M. // Ekonomika APK. – 2014. – № 3. – P. 87.

Under the influence of Western management scientific ideas (the development of which dates back to the early twentieth century), the notion of “administrating” is being gradually replaced by the notion “management” the titles of modern textbooks. Analysis of the current state of numerous scientific publications, manuals, textbooks and dissertations devoted to administrative problems within the last 2-3 decades shows that they have common incorrect use of the terms “governance” or “administration” and “management” as the semasiological essence of these notions is distorted. The linguistic “fashion” for the use of popular words in some cases leads to the devaluation of their contents. This situation has a negative impact on students' mastery of the theory of management of agricultural universities and determines the feasibility of further research. Management as a phenomenon in social life in its scientific interpretation of a classic – the highest degree of manifestation of managerial art, which is based on natural talent, vocational training, deep intellect, extremely high motivation. Tabl.: 2. Figs.: 1. Refs.: 16.

Key words: management, administration, management phenomena, management knowledge blocks, training topics, the interpretation of phenomena.

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ
АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

FOREIGN EXPERIENCE OF THE DEVELOPMENT
OF AGRARIAN PRODUCTION

UDS 338.439.5(4):54(477)

Meat production: global and Ukraine trends / Skrypnyk A.V., Rodyna M.A. // Ekonomika APK. – 2014. – № 3. – P. 93.

The paper considers the production of meat products in Ukraine and in the world. It analyses the influence of the world market of meat products on the domestic market. The concept of the world price was introduced for a particular type of meat as a weighted average price of 20 leading world exporters of the products. To assess the stability of this index likewise the concept of prices dispersion was introduced for a given type of product. The trends of the Ukrainian and world market of meat products were described. With the exponential trend model average annual growth rate of prices and production were estimated. It is shown that in the nearest future world production of chicken will exceed pork production. A comparison of global and domestic prices of such headings as pork, chicken and beef were made. It is shown that the prices differences in the international and domestic markets for beef stored, at the same time, the level of domestic prices of pork has reached the level of world market prices, for poultry the domestic prices are higher than world prices. Based on a comparison of price levels of international and domestic market is deemed to be amendments to the tariff import regulation of meat products. Tabl.: 1. Figs.: 5. Refs.: 13.

Key words: meat production, world prices, meat market, tariff protection, imports regulation, production.

УДК 338.439.5(4):54(477)

Виробництво м'ясопродуктів: світові та вітчизняні тенденції / Скрипник А.В., Родина М.А.
// Економіка АПК. – 2014. – № 3. – С. 93.

Розглянуто виробництво м'ясної продукції в Україні та світі. Проаналізовано вплив світового ринку м'ясної продукції на вітчизняний. Введено поняття світової ціни на конкретний тип м'ясної продукції як середньозваженої ціни 20 провідних світових експортерів досліджуваної продукції. Для оцінки стабільності цього показника аналогічним чином введено поняття дисперсії ціни на заданий вид продукції. Описано тенденції українського та світового ринку м'ясопродуктів. За допомогою моделі експоненціального тренду оцінено середньорічні темпи зростання цін і обсягів виробництва. Показано, що найближчим часом світове виробництво курятини перевищить виробництво свинини. Зроблено порівняння світових і вітчизняних цін на такі товарні позиції, як свинина, курятина, яловичина. Показано, що маржа цін світового і внутрішнього ринків зберігається для яловичини, водночас рівень внутрішніх цін на свинину вже досяг рівня цін світового ринку, а для курятини внутрішні ціни перевищують світові. На основі порівняння рівнів цін світового та внутрішнього ринків зроблено висновок про необхідність внесення змін до тарифного регулювання імпорту м'ясної продукції. Табл.: 1. Рис.: 5. Бібліогр.: 13.

Ключові слова: виробництво м'ясної продукції, світові ціни, ринок м'яса, тарифний захист, регулювання імпорту, виробництво.

УДК 338.439.5(4):54(477)

Производство мясopодуlтов: мировые и отечественные тенденции / Скрипник А.В., Родина М.А. // Экономика АПК. – 2014. – № 3. – С. 93.

Рассмотрено производство мясной продукции в Украине и мире. Проанализировано влияние мирового рынка мясной продукции на отечественный. Введено понятие мировой цены на конкретный тип мясной продукции как средневзвешенной цены 20 ведущих мировых экспортеров исследуемой продукции. Для оценки стабильности этого показателя аналогичным образом введено понятие дисперсии цены на заданный вид продукции. Описаны тенденции украинского и мирового рынка мясopодуlтов. С помощью модели экспоненциального тренда оценены среднегодовые темпы роста цен и объемов производства. Показано, что в ближайшее время мировое производство курятини превысит производство свинины. Сравнены мировые и отечественные цены на такие товарные позиции, как свинина, курятина, говядина. Показано, что маржа цен мирового и внутреннего рынков сохраняется для говядины, в то же время уровень внутренних цен на свинину уже достиг уровня цен мирового рынка, а для курятини внутренние цены превышают мировые. На основе сравнения уровней цен мирового и внутреннего рынка сделан вывод о необходимости внесения изменений в тарифное регулирование импорта мясной продукции. Табл.: 1. Илл.: 5. Библиогр.: 13.

Ключевые слова: производство мясной продукции, мировые цены, рынок мяса, тарифная защита, регулирование импорта, производство.

НАУКОВА ДИСКУСІЯ

SCIENTIFIC DISCUSSION

УДК 339.56:633.1:339.138(477)

Бренд «Житниця Європи»: міф чи реальність / Кирилов Ю.Є. // Економіка АПК. – 2014. – № 3. – С. 101.

Визначено витоки та об'єктивні передумови використання висловлювання "Україна – житниця Європи", обґрунтовано доцільність просування бренду нашої країни в цій площині. Проаналізовано стан і виявлено тенденції розвитку зерновиробництва в європейських країнах, починаючи з XIV ст. Встановлено роль та місце України на європейському ринку зерна. За географічними, ресурсними (30% світового запасу чорноземів), кліматичними показниками Україна потенційно спроможна стати державою з пріоритетним розвитком аграрної сфери та одним з основних постачальників на світові ринки сільськогосподарської продукції. Тенденція до зростання обсягів виробництва в аграрній сфері простежується навіть за екстенсивних методів управління. Щоб весь аграрний потенціал України ефективно функціонував, необхідно працювати над підвищенням продуктивності культур, поліпшенням бізнес-клімату й спрощенням податкової системи. Доведено, що наша країна має всі шанси стати глобальним гравцем у

сфері забезпечення багатьох регіонів світу протеїном та зерном і саме в цьому напрямі вбачається доцільним розробка та просування національного бренду. Табл.: 3. Рис.: 2. Бібліогр.: 30.

Ключові слова: бренд, зерно, європейська житниця, виробництво, експорт, глобалізація.

УДК 339.56:633.1:339.138(477)

Бренд «Житниця Європы»: миф или реальность / Кирилов Ю.Е. // Экономика АПК. – 2014. – № 3. – С. 101.

Определены истоки и объективные предпосылки использования выражения "Украина - житница Европы", обоснована целесообразность продвижения бренда нашей страны в этой плоскости. Проанализировано состояние и выявлены тенденции развития зернопроизводства в европейских странах, начиная с XIV в. Установлены роль и место Украины на европейском рынке зерна. По географическим, ресурсным (30% мирового запаса черноземов), климатическим показателям Украина потенциально способна стать государством с приоритетным развитием аграрной сферы и одним из основных поставщиков на мировые рынки сельскохозяйственной продукции. Тенденция к росту объемов производства в аграрной сфере прослеживается даже при экстенсивных методах управления. Чтобы весь аграрный потенциал Украины эффективно функционировал, необходимо работать над повышением продуктивности культур, улучшением бизнес-климата и упрощением налоговой системы. Доказано, что наша страна имеет все шансы стать глобальным игроком в сфере обеспечения многих регионов мира протеином и зерном и именно в этом направлении представляется целесообразным разработка и продвижение национального бренда. Табл.: 3. Илл.: 2. Библиогр.: 30.

Ключевые слова: бренд, зерно, европейская житница, производство, экспорт, глобализация.

UDS 339.56:633.1:339.138(477)

The brand "the breadbasket of Europe": Myth or Reality / Kyrylov Y.Y. // Ekonomika APK. – № 3. – P. 101.

Identified the sources and the objective conditions of use of the expression "Ukraine – the breadbasket of Europe". The expediency of this way of promoting the brand of our country is substantiated. The tendencies of development of grain production in the European countries are retrospectively studied starting from the XIV century. The role of Ukraine for the European grain market is defined. For geographical, resource (30% of the world supply of black soil), climatic parameters Ukraine has the potential to become a state with priority development of agrarian sector and a major supplier to the world market of agricultural products. The upward trend in the volume of production in the agricultural sector can be traced even with extensive management practices. To all the agricultural potential of Ukraine functioned effectively, it is necessary to improve of the productivity of crops, improve the business climate and the simplification of the tax system is proved that our country has the potential to become a global player in the field of grain and protein supply of many regions of the world, so considering the current economic paradigm the development and promotion of a national brand is efficient. Tabl.: 3. Figs.: 2. Refs.: 30.

Key words: brand, grain, the breadbasket of Europe, production, exports, globalization.

СТОРІНКА МОЛОДОГО НАУКОВЦЯ

YOUNG SCIENTIST'S PAGE

УДК 338.43.01:631.11

Відродження виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств / Бугайчук В.В. // Економіка АПК. – 2014. – № 3. – С. 108.

Тривала сільськогосподарська криза створила гостру проблему продовольчого забезпечення населення країни. Ситуація потребує негайного її розв'язання. Одним із інструментів збільшення виробництва сільськогосподарської продукції є виробничий потенціал. Однак, еволюційні процеси формування та розвитку останнього вказують, що його стан, структура, організація й ефективність використання не відповідають ринковим умовам. При усвідомленні аграріями своїх економічних інтересів і розуміння засобів їх задоволення через розвиток сільськогосподарського виробництва, не применшуючи ролі виробничого потенціалу, виникає об'єктивна необхідність його відродження. В економічному розумінні відродження – це категорія, в якій визначальною є нова якість. Те, що було створене після занепаду та

розрухи, не може відновитися на старій основі без виведення його на вищий рівень. Відродження – це процес, який ґрунтується на тому, що вже мало місце, але за своїм змістом, спрямованістю та результатом значно перевищує досягнуте раніше.

Проведені дослідження вказують на те, що останніми десятиліттями відбулася деградація багатьох складових виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств. Зокрема, знизилися: родючість земельних ресурсів, кваліфікація персоналу, господарська придатність основних засобів виробництва і обсяги оборотних фондів, що в свою чергу призвело до порушення фінансової стійкості сільськогосподарських підприємств.

Особливе значення набуває розробка програми забезпечення відродження виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств. Завдання програми повинні бути погоджені із засобами досягнення, а мета – із ресурсами і можливостями: трудовими, фінансовими, матеріально-технічними, природно-ресурсними, інформаційно-інноваційними і підприємницькими. Кінцевий результат повинен бути погоджений із виробництвом конкурентоспроможної продукції.

Фундаментальною основою програми відродження виробничого потенціалу є інноваційна, інвестиційна і кредитна складові, залучення яких прискорить надходження нових капіталовкладень у виробничий процес сільського господарства. Табл.: 1. Рис.: 3. Бібліогр.: 14.

Ключові слова: виробничий потенціал; інтегральна оцінка; октаедр потенціалу; коефіцієнт пропорційності рівнів потенціалу; показник просторової наповненості; трудовий, матеріально-технічний, природно-ресурсний, фінансовий, інформаційно-інноваційний та підприємницький потенціали, сільськогосподарські підприємства, відродження виробничого потенціалу.

УДК 338.43.01:631.11

Возрождение производственного потенциала сельскохозяйственных предприятий / Бугайчук В.В. // Экономика АПК. – 2014. – № 3. – С. 108.

Длительный сельскохозяйственный кризис создал острую проблему продовольственного обеспечения населения страны. Ситуация требует немедленного её решения. Одним из инструментов увеличения производства сельскохозяйственной продукции является производственный потенциал. Однако эволюционные процессы формирования и развития последнего указывают, что его состояние, структура, организация и эффективность использования не соответствуют рыночным условиям. Осознание аграриями своих экономических интересов и понимание средств их достижения через развитие сельскохозяйственного производства не умаляют роли производственного потенциала, обуславливают объективную необходимость его возрождения. В экономическом смысле возрождения – это категория, в которой определяющим является новое качество. То, что было создано после упадка и разрухи, не может восстановиться на старой основе без вывода его на более высокий уровень. Возрождение – это процесс, основанный на том, что уже имело место, но по своему содержанию, направленности и результатам значительно превышает достигнутое раньше.

Проведенные исследования указывают на то, что за последние десятилетия произошла деградация многих составляющих производственного потенциала сельскохозяйственных предприятий. В частности, снизились: плодородие земельных ресурсов, квалификация персонала, хозяйственная пригодность основных средств производства и объемы оборотных фондов, что в свою очередь привело к нарушению финансовой устойчивости сельскохозяйственных предприятий.

Особое значение приобретает разработка программы по обеспечению возрождения производственного потенциала сельскохозяйственных предприятий. Задачи программы должны быть согласованы со средствами достижения, а цель – с ресурсами и возможностями: трудовыми, финансовыми, материально-техническими, природно-ресурсными, информационно-инновационными и предпринимательскими. Конечный результат должен быть согласованным с производством конкурентоспособной продукции.

Фундаментальной основой программы возрождения производственного потенциала является инновационная, инвестиционная и кредитная составляющие, привлечение которых ускорит поступление новых капиталовложений в производственный процесс сельского хозяйства. Табл.: 1. Илл.: 3. Библиогр.: 14.

Ключевые слова: производственный потенциал; интегральная оценка; октаэдр потенциала; коэффициент пропорциональности уровней потенциала; показатель пространственного наполнения; трудовой, материально-технический, природно-ресурсный, финансовый, информационно-инновационный и предпринимательский потенциалы, сельскохозяйственные предприятия, возрождение производственного потенциала.

The protracted agricultural crisis triggered the sharp problem of the food provision for population of the country. The situation requires the immediate solution. One of the tools to increase agricultural production is the production potential. However, the evolutionary processes of the formation and development of the productive capacity of agricultural enterprises indicate that its state, structure, organization and efficiency are not in line with market conditions. The awareness by farmers of their economic interests and understanding of the means to achieve them through the development of agricultural production do not diminish the role of productive capacity; they stipulate the objective necessity for its revival. In economic terms, revival is a category in which a new quality is the determining factor. What was created after decline and destruction cannot be restored on the old basis without bringing it to a higher level. Revival is a process based on what has already taken place, but in terms of content, orientation and result it considerably exceeds what had been achieved earlier.

The studies conducted indicate that over the past decades the degradation of many components of the productive capacity of agricultural enterprises was under way. In particular, there was a decrease in the fertility of land resources, staff qualification, economic suitability of the basic means of production and the amount of working capital, which in turn led to the disturbance of the financial sustainability of agricultural enterprises. Of particular importance is the development of a program for ensuring the revival of the productive capacity of agricultural enterprises. The goals and tasks of the program should be coordinated with the means of their achievement.

The fundamental basis of the production capacity revival program is the attraction of innovation, investment and credit components what will speed up the entry of new capital investments into the agricultural production process. Tabl.: 1. Figs.: 3. Refs.: 14.

Key words: production potential, integral assessment, potential's octahedron, constant of proportionality of the levels of potential, the index of the spatial fullness; labour, material and technical, natural resource, information-innovative, enterprising potentials; agrarian enterprises, production potential revival.

Узагальнено й обґрунтовано фактори забезпечення та підвищення конкурентоспроможності продукції молокопереробних підприємств. Розглянуто та визначено роль стандартизації й сертифікації у забезпеченні якості та, як результат, конкурентоспроможності молочної продукції. Також визначено і проаналізовано вимоги вітчизняного стандарту та директив ЄС щодо якості молочної сировини. Аналіз факторів, які формують якість молочної продукції, показав, що виробництво якісного молока забезпечується чіткою системою господарських, зоотехнічних, ветеринарних і техніко-технологічних заходів, які попереджують причини та визначають критичні точки, а також методи усунення можливих відхилень від заданих параметрів у всьому харчовому ланцюзі. Запропоновано заходи для підвищення конкурентоспроможності продукції молокопереробних підприємств. Зроблено висновки про те, що основними резервами підвищення конкурентоспроможності молочної продукції є запровадження високих стандартів, посилення концентрації виробництва, вдосконалення організації виробництва і праці, методів технологічного контролю, запровадження ефективної політики ресурсозабезпечення. Табл.: 3. Бібліогр.: 19.

Ключові слова: конкурентоспроможність, фактор, якість продукції, молочна продукція, молокопереробні підприємства, стандартизація, сертифікація.

УДК 005:339.137.2:637.1

Пути повышения конкурентоспособности продукции молокоперерабатывающих предприятий / Згурская О.М. // Экономика АПК. – 2014. – № 3. – С. 113.

Обобщены и обоснованы факторы обеспечения и повышения конкурентоспособности продукции молокоперерабатывающих предприятий. Рассмотрена и определена роль стандартизации и сертификации в обеспечении качества и, как следствие, конкурентоспособности молочной продукции. Также определены и проанализированы требования отечественного стандарта и директив Европейского Союза относительно качества молочного сырья. Анализ факторов, формирующих качество молочной продукции, показал, что производство качественного молока обеспечивается четкой системой хозяйственных, зоотехнических, ветеринарных и технико-технологических мероприятий, которые предупреждают причины и определяют критические точки, а также методы устранения возможных отклонений от заданных параметров во всей пищевой цепи. Предложены пути повышения конкурентоспособности продукции молокоперерабатывающих предприятий. Сделаны выводы о том, что основными резервами повышения конкурентоспособности молочной продукции являются введение высоких стандартов, усиление концентрации производства, совершенствование организации производства и труда, методов технологического контроля, внедрение эффективной политики ресурсообеспечения. Табл.: 3. Библиогр.: 19.

Ключевые слова: конкурентоспособность, фактор, качество продукции, молочная продукция, молокоперерабатывающие предприятия, стандартизация, сертификация.

UDS 005:339.137.2:637.1

Factors of providing and increase of competitiveness of products of milk processing plants / Zhurska O.M. // Ekonomika APK. – 2014. – № 3. – P. 113.

Factors providing competitive ability of products of milk processing plants generalized and substantiated. The role of standardization and certification is considered within the framework of assurance of quality and as a result, within measures of competitiveness of milk products. Requirements of domestic standard and EU directives concerning quality of milk are determined and analyzed. Analysis of factors, which establish quality of dairy products, showed that manufacture of high-quality milk is provided for precise system of economic, zootechnical, veterinary, technical, and technological measures, which prevent causes and determine critical points and methods of removal of possible deviations from the set-up parameters in the whole food chain. Measures are offered for the increase of competitiveness of products of dairy enterprises. Basic backlogs of increase of competitiveness of milk products are inputs of high standards, strengthening of concentration of production, perfection of organization of production and labour, methods of technological control, introduction of effective policies of providing resources. It is concluded that increase of competitive ability of dairy products can benefit for the strengthening of domestic plants' positions both domestically and in the world market; broadening of facilities for foreign markets entry. Tabl.: 3. Refs.: 19.

Key words: competitive ability, factor, quality of products, dairy production, milk processing plants, standatisation, certification.

УДК 65.012.12:338.434:330.341

Створення науково-технічної продукції та обсяги фінансування інноваційної діяльності в Україні / Задоржна Л.М. // Економіка АПК. – 2014. – № 3. – С. 119.

Проаналізовано динаміку створення науково-технічної продукції, обсяги, динаміку і структуру фінансування інноваційної діяльності в Україні. Наведено темпи зростання/зменшення обсягів фінансування державного замовлення, визначено структуру загального обсягу витрат за напрямками інноваційної діяльності, розподіл витрат на здійснення останньої за її стратегічними пріоритетними напрямками у 2012 році. Здійснено розподіл видатків на середньострокові пріоритетні напрями інноваційної діяльності загальнодержавного рівня за стратегічним пріоритетом “Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу” у 2012 році. Запропоновано обґрунтовані напрями розвитку інноваційної діяльності. Табл.: 1. Рис.: 6. Бібліогр.: 7.

Ключові слова: динаміка, аналіз, науково-технічна продукція, інновація, інноваційна діяльність, витрати, обсяги фінансування, бюджетні кошти.

УДК 65.012.12:338.434:330.341

Создание научно-технической продукции и объемы финансирования инновационной деятельности в Украине / Задорожная Л.М. // Экономика АПК. – 2014. – № 3. – С. 119.

Проанализированы динамика создания научно-технической продукции, объемы, динамика и структура финансирования инновационной деятельности в Украине. Приведены темпы роста/уменьшения объемов финансирования государственного заказа, определена структура общего объема расходов по направлениям инновационной деятельности, распределение расходов на её осуществление по стратегическим приоритетным направлениям в 2012 году. Проведено распределение расходов на среднесрочные приоритетные направления инновационной деятельности общегосударственного уровня по стратегическому приоритету “Технологическое обновление и развитие агропромышленного комплекса” в 2012 году. Предложены обоснованные направления развития инновационной деятельности. Табл.: 1. Илл.: 6. Библиогр.: 7.

Ключевые слова: динамика, анализ, научно-техническая продукция, инновация, инновационная деятельность, расходы, объемы финансирования, бюджетные средства.

UDS 65.012.12:338.434:330.341

Production and introduction of scientific and technical products and financing of innovative activities in Ukraine / Zadorozhna L.M. // Ekonomika APK. – 2014. – № 3. – P. 119.

The article analyzes the dynamics of creation of scientific and technical products, funding of innovative activity in Ukraine and the dynamics and highlights structure of financing of innovations. The tendencies of increase/decrease in financing of public order are considered. The structure of total expenditure in the areas of innovation activity, the distribution of the costs of innovation activities by strategic priorities for innovation in 2012 and distribution costs for medium priority directions of innovative activity at the state level strategic priority “Technological modernization and development of the agro-industrial complex” in 2012 are defined. Reasonable directions of innovation are proposed. Tabl.: 1. Figs.: 6. Refs.: 7.

Key words: dynamics, analysis of scientific and technical products, innovation, innovative activity, cost, funding, budget.

UDS 620.952(477)

Perspectives of bioethanol production of sugar beets in Ukraine / Pryshliak N.V. // Ekonomika APK. – 2014. – № 3. – P. 126.

In this paper the characteristics of world production of sugar beet were revealed. The present state of sugar beet industry functioning in Ukraine, in particular the dynamics of total production, yield per hectare and average selling prices were analyzed. The comparison of sugar beet yield in Ukraine with the world figures was defined. Reasons of sugar beet low production profitability in Ukraine were substantiated. The main causes of unstable international and domestic sugar market were determined. The causes for extra sugar supply in the domestic market were characterized. The experience of other countries on the way to establishing a stable sugar market through production of bioethanol was analyzed. The necessity of bioethanol production at the sugar beet processing factories for stabilizing the sugar beet industry of Ukraine was proved. Tabl.: 1. Figs.: 4. Refs.: 10.

Key words: sugar beets, sugar, bioethanol, stabilization, sugar market, sugar-beet industry.

УДК 620.952(477)

Перспективи виробництва біоетанолу з цукрових буряків в Україні / Пришляк Н.В. // Економіка АПК. – 2014. – № 3. – С. 126.

Здійснено оцінку особливостей світового виробництва цукрових буряків. Проаналізовано сучасний стан функціонування бурякоцукрового підкомплексу України, зокрема динаміку валових зборів, уро-

жайності, середніх реалізаційних цін. Здійснено порівняння урожайності цукрових буряків в Україні зі світовими показниками й обґрунтовано причини низької рентабельності їх вирощування у країні. Визначено основні причини нестабільного функціонування світового та вітчизняного ринків цукру. Охарактеризовано причини надлишку пропозиції цукру на внутрішньому ринку. Проаналізовано досвід інших країн на шляху до встановлення стабільного ринку цукру за рахунок запровадження виробництва біоетанолу. Обґрунтовано необхідність виробництва біоетанолу на заводах з переробки цукрових буряків з метою стабілізації бурякоцукрового підкомплексу України. Табл.: 1. Рис.: 4. Бібліогр.: 10.

Ключові слова: цукрові буряки, цукор, біоетанол, стабілізація, ринок цукру, бурякоцукрова галузь.

УДК 620.952(477)

Перспективы производства биоэтанола из сахарной свеклы в Украине / Пришляк Н.В. // Экономика АПК. – 2014. – № 3. – С. 126.

Проведена оценка особенностей мирового производства сахарной свеклы. Проанализировано современное состояние функционирования свеклосахарного подкомплекса Украины, в частности динамика валовых сборов, урожайности, средних реализационных цен. Осуществлено сравнение урожайности сахарной свеклы в Украине с мировыми показателями и обоснованы причины низкой рентабельности выращивания её в стране. Определены основные причины нестабильного функционирования мирового и отечественного рынков сахара. Охарактеризованы причины излишка предложений сахара на внутреннем рынке. Проанализирован опыт других стран на пути к установлению стабильного рынка сахара за счет внедрения производства биоэтанола. Обоснована необходимость производства биоэтанола на заводах по переработке сахарной свеклы с целью стабилизации свеклосахарного подкомплекса Украины. Табл.: 1. Илл.: 4. Библиогр.: 10.

Ключевые слова: сахарная свекла, сахар, биоэтанол, стабилизация, рынок сахара, свеклосахарная отрасль.
